

## Domnitorul Carol I și Râmnicu-Vâlcea, în anul 1873

Prof. Sîiulescu Flavius Cătălin  
istorie\_isjvl@yahoo.com

**Orașul Râmnicu Vâlcea a fost unul dintre puținele orașe care au găzduit în decursul timpului mai mulți conducători politici, începând cu Mircea cel Bătrân. Și în secolul al XIX-lea, orașul de pe malul Oltului a fost gazdă a unor domnitori precum Barbu Știrbey, Alexandru Ioan Cuza și Carol I.**

Vizita celui dintâi rege al românilor la Râmnicu Vâlcea a avut loc în luna mai a anului 1873, dar legăturile lui Carol I cu Vâlcea în acel an aveau să fie mai intense, fiind deschise prin investitura episcopilor la 28 ianuarie 1873<sup>1</sup>. Ceremonia a avut loc în Sala tronului, în prezența celor doi mitropoliți, a parlamentarilor, a unei delegații din partea armatei și a miniștrilor. Episcopul Râmnicului investit de Carol I a fost Anastasie Stoenescu<sup>2</sup>, acesta primind din mâna domnitorului cârja de argint episcopală, odată cu urarea: „Îți încredințez această cârjă și sper că vei veghea asupra turmei exarhiei tale ca un bun păstor!”. Apoi, prințul Carol I, primind alocuțiunea de răspuns a episcopului Râmnicului, îi atrage atenția asupra faptului că, în locurile sfințite, în biserici și mănăstiri, pe frumoasa vale a Oltului, la fiecare pas să-și reamintească de evlavia strămoșilor și de marea istorie a patriei<sup>3</sup>. Păstorirea episcopului Anastasie Stoenescu va dura până în anul 1880, în județul Vâlcea fiind 409 de biserici și mănăstiri, în care slujeau 262 de preoți<sup>4</sup>.

Ziua de naștere a domnitorului (8 aprilie), a doamnei Elisabeta de Wied (22 aprilie) și ziua aniversării urcării pe tron (10 mai), au constituit tot atâtea prilejuri de sărbătoare pentru râmniceni și de manifestare a simpatiei lor față de Carol I.

La 8 aprilie 1873, în Duminica Paștelui, la Râmnicu-Vâlcea, primarul Nicolae Iancovescu și prefectul Constantin Budișteanu, alături de funcționarii din cele două instituții, comerțanții și locuitorii din oraș, au fost prezenți la ora 11 la episcopie, unde episcopul a oficiat un Te Deum. Sărbătoarea avea să continue în orașul ale cărui străzi aveau să fie iluminate seara, recepția și primirea invitaților și a felicitărilor având loc la Prefectură<sup>5</sup>. Sărbătoarea a scos din bugetul Primăriei suma de 132 de lei, necesari pentru 20 de oca de

---

<sup>1</sup> *Memoriile regelui Carol I de un martor ocular*, vol II, București, Editura "Scripta", 1993, p. 262.

<sup>2</sup> Corneliu Tamaș. Smarand Țana, *Județul Vâlcea și prefectii lui*, Râmnicu Vâlcea, Editura „Conphys”, 2004, p. 181.

<sup>3</sup> *Memoriile regelui Carol I de un martor ocular*, vol II, București, Editura "Scripta", 1993, p. 263.

<sup>4</sup> Direcția Județeană Vâlcea a Arhivelor Naționale (în continuare DJVAN), *fond Prefectura județului Vâlcea*, dos. 128/ 1874, f. 10.

<sup>5</sup> DJVAN, *fond Primăria Râmnicu Vâlcea*, dos. 3/ 1873, f. 7.

cozonac, 3 miei fripți, 130 de ouă roșii, 2 vedre de vin, 5 sticle de șampanie, o oca de pișcoturi, 22 de străchini, lumânări și păcură<sup>6</sup>.

Și de ziua Doamnei Elisabeta s-a oficiat Te Deum-ul de la Episcopie, alocându-se pentru serbări suma de 69 de lei și 16 bani, servindu-se doar 3 sticle de șampanie și o oca de pișcoturi, asistența beneficiind seara, când s-a luminat orașul, de 2 perechi de lăutari, al căror onorariu, plătit din banii publici, a fost de 20 de lei<sup>7</sup>.

Aniversarea urcării pe tronul României a domnitorului Carol I, la 10 mai, a început în Râmnicu Vâlcea prin oficierea Te Deum-ului la ora 12, la episcopie, felicitările fiind primite la domiciliu prefectului<sup>8</sup>. Orașul a fost iluminat, la fel și Grădina publică (parcul Zăvoi), al cărei pavilion a fost decorat cu frunză, 39 păpuși de sfoară și lampioane de hârtie. Aceiași lăutari au întreținut atmosfera, cheltuielile Primăriei ridicându-se la suma de 126 de lei, cumpărându-se 5 sticle de șampanie, 1,5 oca de pișcoturi, 80 de străchini, lumânări de seu și păcură<sup>9</sup>.

Evenimentul anului 1873 la Râmnicu Vâlcea a fost însă vizita domnitorului în zilele de 24-25 mai. Pe 19 mai, Doamna Elisabeta pleacă la Neuwied cu fetița ei, Maria, Carol I însoțindu-le până la Turnu Severin. Călătoria s-a făcut cu vasul „Ștefan cel Mare”, familia domnitoare imbarcându-se la Giurgiu și urmând cursul Dunării. Satele de pe mal oferă pasagerilor o priveliște minunată, fiind pierdute în verdeața salcânilor înfloriți, al căror miros îmbată călătorii. La 21 mai, Carol debarcă la Turnu Severin, și, împreună cu ministrul lucrărilor publice, Nicolae Kretzulescu, pornesc spre capitală pe traseul Turnu Severin – Târgu Jiu – Râmnicu Vâlcea – Curtea de Argeș - Câmpulung<sup>10</sup>.

Vizita la Râmnicu Vâlcea fusese anunțată prefectului C. Budișteanu de către Nicolae Kretzulescu printr-o telegramă din 19 mai, prefectul informându-l, la rândul său, pe primarul N. Iancovescu<sup>11</sup>. Știrea îl neliniștește pe Iancovescu, bugetul alocat manifestărilor fusese de 400 de lei, din care se cheltuiseră pentru zilele de 8 aprilie, 22 aprilie și 10 mai suma de 328 de lei, având la dispoziție doar 72 de lei<sup>12</sup>.

Sosirea domnului la Râmnic s-a produs la 24 mai, orele 5 după amiază, primarul și funcționarii așteptându-l la bariera Traian sau Troian, din sudul orașului, dinspre drumul ce duce la Ocna<sup>13</sup>. Înainte de a ajunge la Râmnicu Vâlcea, Carol I a vizitat mănăstirile Horezu și Bistrița. La Mănăstirea Bistrița, primește știrea morții, la Paris, a fostului domnitor Gheorghe Bibescu, dând ordin ca să se officieze la București un serviciu funebru în memoria răposatului domn. Carol I întâlnește la Bistrița, printre călugări, pe fratele domnului Bibescu și un frate al fostului ministru Nicolae Golescu. Primului îi transmite știrea morții fratelui său, acesta primind-o cu indiferență<sup>14</sup>.

---

<sup>6</sup> *Ibidem*, f. 9.

<sup>7</sup> *Ibidem*, f. 11.

<sup>8</sup> *Ibidem*, f. 14.

<sup>9</sup> *Ibidem*, f. 16.

<sup>10</sup> *Memoriile regelui Carol I, de un martor ocular*, vol II, București, Editura "Scripta", 1993, pp. 270-272.

<sup>11</sup> DJANV, *fond Primăria Râmnicu Vâlcea*, dos. 3/ 1873, f. 19.

<sup>12</sup> *Ibidem*, f. 21.

<sup>13</sup> *Ibidem*, f. 22.

<sup>14</sup> *Memoriile regelui Carol I, de un martor ocular*, vol II, București, Editura "Scripta", 1993, pp. 271-272.

Populația Râmnicului își primește cu entuziasm domnitorul, Carol I fiind întâmpinat cu flori. Orașul fusese pregătit în cele mai mici detalii, în piețe, la Palat, în Grădina publică și la poduri fluturând 42 de steaguri tricolore mari și mici. Au fost ridicate de meșteri sârbi și români arcuri de triumf, vopsite de zugravii, care au trebuit să repare și tablourile familiei domnitoare expuse în piețe. Lampioane din lemn și hârtie, 90 de păpuși și ronduri decorate cu frunze și flori împodobeau orașul. Pentru iluminat și pentru încălzirea camerei în care a înnoptat Carol I, s-au achiziționat 143 de lumânări, unele aduse special de la București, peste 20 de oca de seu și 7 vedre de păcură, folosindu-se 550 de sfetnice pentru lumânări și seu. Iluminarea s-a făcut pentru Palat, Pavilionul Grădinii publice, piețe și arcurile de triumf. Pentru servirea mesei s-au achiziționat 64 de străchini<sup>15</sup>.

A doua zi, pe 25 mai, Carol I inspectează temnița, bisericile, școlile și miliția, după care trece Oltul cu pluta, constatând necesitatea unui pod<sup>16</sup>, peste acest râu. Doi ani mai târziu, vâlcenii se bucurau la inaugurarea podului de fier de peste Olt, de la Goranu<sup>17</sup>.

Vizita lui Carol I la Râmnicu Vâlcea a necesitat cheltuirea, din partea Primăriei, a sumei de 920 de lei, destabilizând situația bugetară, fapt pentru care primarul Iancovescu a solicitat, în repetate rânduri Prefecturii, decontarea acestor cheltuieli, chestiune rămasă nerezolvată<sup>18</sup>.

**Tot ca o amintire a vizitei din mai 1873, în biserica Sfântul Ioan Botezătorul din Vaideeni, aflată în construcție în acel moment, au fost pictate tablourile votive ale lui Carol I și a Elisabetei, picturi acoperite în vremea regimului comunist și care așteaptă redescoperirea și punerea lor în valoare, din partea contemporanilor.**

## Rezumat

Anul 1873 reprezintă pentru locuitorii orașului Râmnicu Vâlcea, momentul întâlnirii cu domnitorul Carol I. Anterior acestei vizite, Carol I investise un nou episcop al Râmnicului, în persoana lui Anastasie Stoenescu, căruia îi atrăgea atenția asupra faptului că în episcopia sa, la tot pasul, trebuie să-și aducă aminte de evlavia strămoșilor și marea istorie a patriei.

Râmnicenii, în frunte cu primarul N. Iancovescu și prefectul C. Budișteanu, vor sărbători cu fast zilele de naștere ale lui Carol I și Elisabeta de Wied (8 și 22 aprilie) și mai ales 10 mai, ziua încoronării domnitorului. Nu lipsesc Te Deum-urile, iluminarea străzilor și lăutari, cheltuindu-se aproape întreg bugetul alocat acestor tipuri de manifestări.

Vizita domnitorului e prilejuită de plecarea la Neuwied a Doamnei Elisabeta I și a fiicei lor, Maria, cu vaporul pe Dunăre, Carol însoțindu-le până la

<sup>15</sup> DJANV, *fond Primăria Râmnicu Vâlcea*, dos. 3/ 1873, f. 28.

<sup>16</sup> *Memoriile regelui Carol I, de un martor ocular*, vol II, București, Editura "Scripta", 1993, p. 272.

<sup>17</sup> DJVAN, *fond Prefectura județului Vâlcea*, dos. 62/ 1876, f. 126.

<sup>18</sup> DJVAN, *fond Primăria Râmnicu Vâlcea*, dos. 3/ 1873, f. 21 și urm.

Turnu Severin, de unde, prin Târgu Jiu, a ajuns la Râmnicu Vâlcea (24-25 mai 1873), și de aici prin Curtea de Argeș și Câmpulung, la București.

Râmnicu Vâlcea își întâmpină domnitorul împodobit și iluminat, cheltuielile ajungând la suma de 920 de lei. Carol I a vizitat temnița, școlile, bisericile și miliția, primind flori și ovații din partea locuitorilor. Constatând lipsa unui pod peste Olt, Carol i-a măsurat, în 1875 fiind inaugurat podul de fier de la Goranu. Ca un ecou al vizitei, în biserica Sf. Ioan Botezătorul din Vaideeni, construită în acea vreme, sunt pictați în pronaos Carol I și Elisabeta, pictura fiind acoperită în vremea regimului comunist și așteptând redescoperirea ei.

### Charles I and Râmnicu Vâlcea, in 1873

1873 represents for the inhabitants of Rm.Valcea the moment of the meeting with the ruler Charles I. Prior to this visit, Charles I had invested Anastasie Stoenescu with the title of bishop, drawing the latter's attention to the fact that, everywhere in his bishopry, he was bound to remember his ancestors' piety/devotion and the great history of the country.

N. Iancovescu, the mayor, C. Budisteanu the prefect, together with the local people will pompously celebrate the birthdays of Charles I and Elizabeth of Wied (8<sup>th</sup> and 22<sup>nd</sup> April) and especially the 10<sup>th</sup> May, the ruler's coronation day, with Te Deum-s, lit-up streets and fiddlers, which meant spending almost the whole budget allotted to this type of manifestations.

The ruler's visit is occasioned by the voyage on the Danube made by Elizabeth I and their daughter Mary. Charles I accompanied them to Turnu Severin, then he reached Râmnicu Vâlcea, via Tg. Jiu and finally Bucharest, via Curtea de Arges and Campulung.

Râmnicu Vâlcea welcomes its glorious ruler and the amount of money spent on this event rises to 920 lei. Charles I visits the dungeon, schools, churches and the militia, receiving flowers and considerable acclaim from the locals.

Noticing the necessity of a bridge across the Olt, Charles I takes measures and, as a result, in 1875 they inaugurate the iron bridge from Goranu in 1875. After this visit, the figures of Charles I and Elizabeth are painted in the narthex of the church John the Baptist from Vaideeni, which was built at the time. The painting was completely covered during the communist regime, at present still waiting to be rediscovered.